Nenechte se strašit nízkoenergetickými domy

Téma energetických úspor a nízkoenergetických domů je u nás zastřené složitými technickými výrazy a frázemi. Kilowatthodiny, gigajouly, wattkelviny a bůhvíco ještě mají přímý vliv na provozní náklady domů, ale jde přece hlavně o bydlení. Opusťte teorii a podívejte se na praktické každodenní výhody a nevýhody, které tyto moderní stavby přinášejí svým obyvatelům.

„Chtěl jsem pro svou rodinu hlavně zdravé a pohodlné prostředí. To znamená ideální tepelnou pohodu za každého počasí, optimální vnitřní vlhkost a dostatek čerstvého vzduchu, zdravé materiály, kontakt s přírodou. Dalo by se říct, že plýtváme energií – dopřáváme si maximální komfort, přesto spotřebujeme stejně energie jako tři běžné rodiny, které neustále sledují teplotu a spotřebu elektroměru,“ říká Marek Dudák o vlastním domě.

1) Energeticky úsporný dům – *Pro vyšší komfort za nízké ceny*

„Díky našemu novému domu si rodinný život vychutnáváme naplno. Nemáme nijak velký dům, ale po celý rok si v něm dopřáváme maximálního pohodlí. V zimě doma můžeme chodit klidně bosí a v létě máme uvnitř příjemný chládek. Děti jsou zdravé, netrápí je příliš suchý ani moc vlhký vzduch. Máme o polovinu nižší spotřebu energií než naši sousedé ve stejně velkém domě. Náklady na výstavbu jsme přitom měli spíš nižší, protože obvodové stěny YTONG Lambda nevyžadují žádné zateplení a celá stavba byla jednoduchá a velmi rychlá. Myslím, že jsme za zcela běžnou cenu získali skutečně nadstandardní moderní dům.“

Jde o zcela běžný rodinný dům s dispozicí 5+1 a užitnou plochou 149 m². Na pohled se nijak neliší od okolní zástavby. Přesto majitelé tohoto energeticky úsporného domu protopí v průměru jen 15 tisíc korun za rok. Podle průkazu energetické náročnosti splňuje dům parametry pro kategorii *B – ÚSPORNÁ STAVBA*. Hlavní kouzlo domu spočívá v použití tvárnic YTONG Lambda pro obvodové stěny. Stěny tloušťky pouhých 37,5 cm izolují stejně dobře jako jiné zdivo dohromady s vrstvou tepelné izolace. Zaručují ale lepší parametry vnitřního klimatu. Obvodové stěny i vnitřní příčky z pórobetonu příjemně dýchají a optimálně regulují vnitřní vlhkost vzduchu. Materiál stěn také přirozeně brání vzniku a růstu plísní, které jsou velkým problémem novodobých staveb.

Vyšší střední třída

„Přílišná odbornost možná nízkoenergetickým diskusím skutečně škodí. U nás se stále diskutuje o tom, zda dům protopí 4 tisíce korun ročně nebo 5 tisíc a za jak dlouho se vrátí zvýšená investice do tepelné izolace nebo do moderních technických zařízení. To je ale stejné, jako ptát se, za jak dlouho se vám u auta vrátí peníze vložené do klimatizace a do airbagů. Lidé si běžně kupují moderní pohodlná a bezpečná auta, ale staví si domy na úrovni škodovky stodvacítky," říká specialista na nízkoenergetické domy Marek Dudák. „Problém je v tom, že o pasivních a nízkoenergetických domech se toho u nás hodně píše, ale moc jich kolem nás zatím neroste. Lidé jednoduše nemají zkušenost s tím, jak se v nich bydlí, zatímco třeba v Rakousku, Německu nebo v Dánsku jde již dávno o masovou záležitost. Přitom je to úplně stejné jako s auty – když se jednou svezete v pořádném autě, nechcete již jezdit v ničem horším," dodává Dudák.

Právě nízkoenergetické domy patří v terminologii automobilových prodejců minimálně do vyšší střední třídy, ze které se do běžného standardu již nikdy nebudete chtít vracet. Ne každý dům s nízkou spotřebou je ale v pravém slova smyslu „nízkoenergetický". „Úspory energií za každou cenu, třeba na úkor kvality vnitřního prostředí a uživatelského komfortu, jsou absolutní nesmysl. Některá řešení k tomu ale inklinují. Proto si nechte zpracovat projekt výhradně od specialistů se zkušenostmi a používejte prověřené materiály. Experimenty nechte nadšencům a vědcům," radí Marek Dudák.

Hlavní výhodou moderních nízkoenergetických nebo pasivních domů je mnohem vyšší uživatelský komfort. Takže sledování elektroměru a odečítání spotřeby nechte cifršpionům a podívejte se na zkušenosti konkrétních uživatelů nízkoenergetických domů.

Inspirujte se zkušenostmi

Vysledovat zkušenosti majitelů nízkoenergetických domů u nás není úplně jednoduché. Podobných domů ještě nestojí tolik, navíc jejich investoři logicky nenechávají příliš nahlížet do svého soukromí. Ve spolupráci se společností Xella CZ se nám podařilo najít příklady dvou domů z pórobetonu YTONG v různém energetickém standardu a sepsat zpovědi jejich uživatelů. Názorně ukazují, co můžete od moderních staveb získat a za jakou cenu. Pro zatřídění domů z hlediska spotřeby energie jsme použili názorný štítek, který znáte například z elektrospotřebičů. Pro běžného uživatele je rozhodně přehlednější než zástup čísel a technických dat.

2) Nízkoenergetický dům – *Pro směšně nízké účty za topení*

„Zadání pro projektanta znělo: maximální komfort a minimální provozní náklady! Výsledkem je dům s výjimečnými parametry vnitřního klimatu – markantní rozdíl proti běžným domům poznáte již po první strávené noci. A účty za energie zkrátka neřešíme. Víc energie spotřebujeme na svícení a chod domácnosti než na vytápění. Nadstandard našeho bydlení spočívá v použití pórobetonu YTONG Lambda tloušťky 500 mm, sádrových vnitřních omítek a ve využití řízeného větrání s rekuperací tepla. Ocenili jsme, že i nízkoenergetický dům se obejde bez komplikovaného zateplení. Důležité je, že se o pohodu v domě nemusím nijak starat. Prostě si nastavíme potřebnou teplotu místností, kterou změníme, pokud nám přestane vyhovovat, a o nic jiného se nestarám. Nemám přesně spočítáno, o kolik dražší bylo postavit dům v tomto standardu, ale určitě to bylo méně, než jsme zaplatili za nadstandardní zařizovací předměty třeba v koupelnách. Neumím si představit, že bychom někdy bydleli v běžném domě."

Majitelé nízkoenergetického domu protopí přibližně 11 tisíc korun za rok. Kdyby bydleli ve standardní novostavbě srovnatelné velikosti, zaplatili by víc než trojnásobek. Podle průkazu energetické náročnosti splňuje dům parametry pro kategorii *A – MIMOŘÁDNĚ ÚSPORNÁ STAVBA*. Vysoký izolační standard obvodových stěn (opět bez zateplení) umožňuje velkorysá prosklení domu do zahrady u jižní fasády domu. Řízené větrání s rekuperací tepla snižuje tepelné ztráty na minimum a přitom automaticky zajišťuje potřebné parametry vnitřního vzduchu po celý rok (pozor – nezaměňujte s klimatizací, která funguje zcela odlišně). V teplejších zimních dnech se dům obejde bez topení. Vytápění v nejchladnějších obdobích zajišťuje elektrické podlahové topení.